

شنبه 28 شهریور 29 رمضان 19 سپتامبر

رحلت شیخ حسن بن یوسف حلی (علا مه حلی) در سال 726 هجری قمری...

رحلت شیخ حسن بن یوسف حلی (علا مه حلی) در سال 726 هجری قمری

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:
ولادت: این ستاره فروزان آسمان علم و فقاقت در روز 29 ماه مبارک رمضان سال 648 هجری قمری در شهر حله پا به عرصه وجود نهاد و ماده تاریخ آن (لطف رحمت) می باشد تولد او در يك خانواده علمی و روحانی بوده است.
تحصیلات: از اوان کودکی به تحصیل علم و کسب کمال پرداخت ادبیات عرب و علوم مقدماتی و متداول عصر را در حله نزد پدر دانشمندش و سایر علمای بزرگ آن منطقه آموخت هنوز سنین عمرش به حد بلوغ نرسیده بود که از تحصیل علوم مقدماتی فراغت یافت و به مقام عالی اجتهاد نائل آمد و از همان روزها آوازه فضل و نبوغ و هوش سرشار او همه جا طنین افکند و آینده

بسیار درخشانی را به او نوید داد.

اساتید: او در معقول و منقول، محضر اساتید بزرگواری را درك کرده است که از اساتید معقول او می توان

- 1 - خواجه نصیر الدین طوسی.
- 2 - کاتبی قزوینی.
- 3 - حکیم منطقی شافعی معروف به دبیران را نام برد.
- و از اساتید منقول او :
- 1 - دابی بافضیلت خویش.
- 2 - محقق حلی.
- 3 - والد ماجد خویش.
- 4 - شیخ سدید الدین یوسف.
- 5 - سید احمد بن طاوس.
- 6 - سید علی بن طاوس.
- 7 - ابن میثم بحرانی.
- 8 - پسر عموی مادر خویش.
- 9 - شیخ نجیب الدین یحیی.
- 10 - شیخ تقی الدین عبدالله بن جعفر بن علی صباغ حنفی.
- 11 - شیخ عزالدین فاروقی واسطی را نام برد.

شاگردان : او دارای حوزه وسیع و پر برکتی بوده است و شاگردان متعددی از مکتب فقه و اصول او فارغ التحصیل گردیده اند و جالب توجه آن است که خواجه نصیر الدین طوسی را از شاگردان فقهی او به شمار آورده اند، آنچنان که او استاد معقول و ریاضیات علا مه بوده است و این نوع مبادله و تفاهم فرهنگی در جمع دانشمندان مابی سابقه نبوده است.
تالیفات: علامه حلی یکی از پرکارترین و موفق ترین فقهای نامدار شیعه از نظر تالیف به شمار می آید و طبق احصا و شمارشی که از تالیفات او به عمل آورده اند، با تقسیم به روزهای عمر او، به هر روز آن تا هزار سطر رسیده است و این امر، از کرامتها و تائیدات الهی حکایت دارد.

عالم متتبع و دانشمند نامی مرحوم مدرس صاحب کتاب ریحانة الادب درشرح حال او بیش از 120 جلد کتاب را با نام و عنوان تحقیقی آنها نام می برد و ما برخی از آنها را برگزیده و در اینجا می آوریم و طالبان تفصیل را به خود آن کتاب ارجاع می

دهیم.

- 1 - الأبحاث المفیده فی تحصیل العقیده (کلام).
- 2 - ابطال الجبر (کلام).
- 3 - الفین بین الصدق و المین (در امامت و ولایت).
- 4 - تبصرة المتعلمین فی احکام الدین.
- 5 - تذكرة الفقها (در فقه استدلالی).
- 6 - تسلیك الاذهان الی احکام الايمان (در فقه).
- 7 - تلخیص الکشاف (در تفسیر قرآن مجید).
- 8 - تلخیص المرام فی معرفة الاحکام (در فقه).
- 9 - شرح تجرید خواجه نصیر الدین طوسی که به کشف المراد معروف است.
- 10 - منهاج الاستقامة.
- 11 - القواعد.
- 12 - الارشاد.

گفتار بزرگان: 1 - سید مصطفی تفرشی، صاحب کتاب (نقد الرجال) می گوید : علا مه آن قدر فضیلت و شان و اعتبار دارد که بهتر آن است که توصیف نشود، چون توصیفها و تعریفهای من چیزی بر شان او نمی افزاید او بیش از 70 جلد کتاب دارد که

هر کدام نشانگر نوعی از فضیلت و نبوغ و علم و دانش اوست.

2 - محدث متتبع و دانشمند نامی، محدث نوری (ره) در کتاب مستدرک وسائل الشیعه در مورد او چنین می نگارد: علا مه حلی شیخ بزرگوار و جلیل القدر اقیانوس علوم، و غواص فضائل و حکمتها، حافظ ناموس هدایت

و ارشاد و شکننده نافوس ضلالت، پاسدار حریم دین، زائل کننده آثار فسادگران او در جمع علما و دانشمندان اسلام، همانند بدر (ماه شب چهارده) در میان ستارگان می درخشد و نسبت به دشمنان و بد خواهان سیاه دل، شدیدتر از عذاب زهر ناک و برنده تر از شمشیر مسموم است او دارنده مقامات فاخره و کرامات درخشان و سعادت‌های ظاهری است او زبان گویای فقها و متکلمین، محدثین، مفسرین و ترجمان حکما و عرفای سالکین متبحر است او فردی است که لقب (آیه الله) نام و کامل، شایسته اوست رحمتها و عنایات خاص خدا شامل حال او باد.

3 - رجالی معروف، صاحب ریاض العلماء درباره او می گوید: پیشواى وارسته، عالم عامل، فاضل کامل، شاعر ماهر، علامه علما، فهامه فضلا، استاد جهان، معروف در بین ما به (علامه علی الاطلاق) موصوف با نهایت علم، فهم، کمال او فرزند خواهر محقق می باشد و او (آیه الله) روی زمین می باشد او حقوق بی شماری از نظر زبان، بیان و قلم بر عهده طائفه شیعه امامیه دارد او جامع علوم مختلف و مصنف در رشته های گوناگون بود او به تنهایی فقیه، حکیم، متکلم، محدث، اصولی، ادیب و شاعری ماهر بود من برخی از اشعار او را در اردبیل دیدم که به کمال جودت طبع او در نظم و شعر دلالت دارد. گفتار بزرگان اهل سنت: تجلیل و توصیف از مقام علمی علامه حلی اختصاص به علما شیعه ندارد، بلکه دانشمندان اهل سنت نیز او را مورد توصیف و تجلیل قرار داده اند از باب نمونه:

ابن حجر عسقلانی در کتاب (لسان المیزان) درباره او می گوید: ابن یوسف بن المطهر الحلی، عالم شیعه و پیشوا و مؤلف آنان است او آیت حق در ذکاوت بود (المختصر) ابن حاجب را شرح زیبایی نمود او همان فردی است که شیخ تقی الدین بن تیمیه در کتاب خود ردی بر او نوشته است و کتاب او معروف به (رد بر رافضی) است ابن مطهر بسیار خوش اخلاق و خوش برخورد بود هنگامی که کتاب ردیه ابن تیمیه به دست او رسید، گفت: اگر او می فهمید که من چه می گویم، به او پاسخ می دادم.

دوران: علامه در زادگاه خود رشد کرد و همانجا به ادامه تحصیل مشغول گردید و در آن زمان کشور ایران در آتش بیداد اولاد چنگیزخان مغول می سوخت و شهرهای مرکزی ایران، یکی پس از دیگری سقوط می کرد، و اهالی آن شهرها با اندک بهانه تا آخرین نفر قتل عام می شدند چیزی نگذشت که هلاکو نواده چنگیزخان آهنگ فتح عراق کرد و در سال 656 هجری قمری لشکر به بغداد فرستاد و منطقه عراق را دچار وحشت و اضطراب نمود در این موقع علامه حلی هشت ساله بود. چنانچه در شرح حال علامه حلی - بزرگترین و مشهور ترین شخصیت علمی قرن هشتم هجری - نقل شده است وی در حدود سال 708 هجری قمری از عراق به ایران آمد، و به واسطه شیعه نمودن سلطان محمد خدابنده، نزد سلطان مذکور جایگاه مخصوصی یافته، تا جایی که خدابنده در سفر و حضر علامه را با خود می برد تا از وجود ارزنده او بهره مند گردد. علامه از فرصت استفاده کرده و با تشکیل (مدرسه سیاره) به تعلیم و تربیت شاگردان و رواج علوم و فنون اسلامی و ترویج شریعت نورانی اسلام و مذهب حق شیعه امامیه اهتمام ورزید.

مشایخ روایتی: از مشایخ روایتی او علاوه بر اساتید مذکور، خود از شیخ مفید الدین بن جهم فقیه اسلامی و شیخ نجیب الدین محمد بن نماک حلی و سید عبدالکریم بن طاووس صاحب کتاب (فرحة الغری) و علی بن عیسی اربلی صاحب کتاب (کشف الغمه) نام برد.

وفات: او پس از عمری تلاش و کوشش در راه احیای شریعت، در یازدهم یا بیست و یکم محرم الحرام 726 هجری قمری در حله وفات یافت و جنازه او به نجف اشرف حمل گردید و در جنب رواق مطهر مرتضوی (ع) از ایوان طلا دفن شد و در مقابل آن، مزار

شیخ احمد مقدس اردبیلی قرار گرفته است.
رحلت علامه مجلسی صاحب (بحار الانوار) در سال 1111 هجری قمری خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش: ولادت: علامه محمد باقر مجلسی در سال 1037 هجری قمری (یک سال قبل از مرگ شاه عباس) در خانواده ای که عالم و فاضل پرور بود در شهر اصفهان دیده به جهان گشود. پدرش مجتهد عالیقدر محمد تقی مجلسی از علما و روحانیون بزرگ

عصر صفوی به شمار می رفت. تحصیلات: علامه از همان اوان کودکی تحت تربیت و تعلیم پدر دانشمند و در سایه توجه خاص آن بزرگوار، پرورش پیدا نمود و با هوش سرشار و استعداد خدادادی و پشتکار مخصوص به تحصیل علوم متداوله عصر در حوزه علمی اصفهان پرداخت. و با توجه به توانایی ذاتی در مدت کوتاهی مراحل مختلف علمی و تحصیلی را طی کرده و سپس به گردآوری علم حدیث و آثار اهل بیت عصمت و طهارت دل بست و تحقیق و پژوهش عمیقانه در آن فن شریف مبذول داشت و تلاش خود را در این مورد متمرکز نموده تمام اوقاتش را صرف آن کرد تا اینکه منشأ تحولی بزرگ در روزگار خود گردید. اساتید: علامه در دوران جوانی خود از محضر دانشمندان و عالمانی عالیقدر همچون: ملا عبدالله شوشتری، شیخ عبدالله بن جابر آملی، شیخ علی جبل عاملی و سایر بزرگان دین به ویژه فقیه و حکیم و محدث نامی ملا محسن فیض کاشانی (که در سفری به اصفهان آمده و در آن دیار ماندگار شده بود) بهره های کافی برد.

شاگردان: از جمله شاگردان مشهور علامه می توان: میرزا عبدالله اصفهانی، سید هاشم بحرانی، سید نعمت الله جزایری و ملا صالح مازندرانی را نام برد. تألیفات: علامه مجلسی محقق پر کاری بود که در عمر شریف خویش لحظه ای از تألیف و تحقیق نیاسود و توانست کتابخانه بزرگی را که یادگار نیاکانش بود غنی تر و پر بارتر ساخته و جهت استفاده علاقه مندان در اختیار دانش پژوهان قرار دهد، او برای به دست آوردن کتب نادر و کمیاب به کشورهای دیگر از جمله یمن مسافرت نمود. به دست توانای علامه مجلسی کتب زیادی نگارش یافت که به دو بخش، تألیفات فارسی و عربی قابل تقسیم است.

تألیفات فارسی عبارت است از: 1 - حياه القلوب: مشتمل بر سه جلد است. 2 - حلیه المتقین: در آداب معاشرت و زندگی فردی و اجتماعی. 3 - عین الحیات: شرح وصیت پیامبر اسلام به امت خودیش. 4 - مشکاه الانوار: در فضیلت و آداب قرآن و ثواب آن. 5 - جلاء العیون: کتابی در باب تاریخ زندگانی چهارده معصوم. 6 - ربیع الاسابیع: در اعمال روزها و هفته ها به خصوص شب و روز جمعه. 7 - تهفه الزایر.

8 - اختيارات الايام صغير.

9 - اختيارات الايام كبير.

10 - رساله بلا.

11 - شرح كتاب روضه كافي و بسيارى از آثار ديگر از جمله تراجم و رسالات و مناجات نامه ها و ..

تأليفات عربى به شرح ذيل مى باشد :

1 - بحار الأنوار: اين اثر مشهور ترين و مهمترين اثر علامه مجلسى و اثر پر بار و بلند آوازه تاريخ تشيع است كه در 110 جلد

تدوين شده است.

2 - كتاب مرات العقول.

3 - آداب الحج.

4 - آداب التجهيز الموات.

5 - الاجازات.

6 - ملاذ الاخيار فى شرح كتاب تهذيب الاخيار شيخ طوسى.

7 - شرح الاربعين حديث، .. و دهها كتاب ديگر.

لقب: علامه مجلسى پس از رحلت پدر بزرگوارش، به جاي او در مسجد جامع اصفهان اقامه نماز جماعت مى نمود ايشان از زمان شاه عباس دوم تا زمان شاه سلطان حسين داراي مقام و قدرت مطلق دينى بود و تا آخرين روزهاى حياتش اين قدرت و نفوذ همچنان رو به افزايش و تعالى مى رفت، به همين مناسبت از جانب سلاطين صفوى عنوان شيخ الاسلامى كه

عالى ترين درجه روحانيت در آن عصر بود به وي اعطا گرديد.

دعاى خير پدر: از ملا محمد تقى مجلسى پدر علامه مجلسى نقل كرده اند كه فرمود: در يكي از شبها بعد از نماز شب يك

حالت خوشى به من دست داد كه فهميدم هر حاجتى از خدا بخواهم بر آورده مى شود و فكر كردم، در امور دنيا و آخرت

چه چيز از خدا مسئلت بنمايم ناگاه صداى گريه محمد باقر از گهواره بلند شد. عرض كردم الهى به حق محمد و آل محمد

(صل الله عليه وآله) اين طفل را مروج دين خودت و نشر كننده احكام سيد رسولانت قرار بده و او را موفق كن به توفيقاى

كه انتهاى براى آن نباشد، شكى نيست كه دعاى والد در حق اين فرزند شايسته مستجاب و به درجات عاليه دست

يافت.

وفات: علامه محمد باقر مجلسى آن محقق پر كار و عالم نامدار پس از عمرى پر بركت كه سراسر وقف خدمتگزارى به علم

و دين و دانش و فرهنگ در جهان اسلام گرديد، عاقبت در سن 73 سالگى و در 29 ماه مبارك رمضان سال 1111 هجرى

قمرى (مشهور عبارت آخرين روزهاى ماه رمضان را براى رحلت وي ذكر كرده اند) در شهر دانش پرور اصفهان، چشم از جهان

فرو بست و به سراى باقى شتافت. پيكر پاك آن مرحوم بعد از تشييع با شكوه در مسجد جامع اصفهان در جوار پدر و خاندان

دانشمند مجلسى به خاك سپرده شد.

در گذشت «آيت الله اعرافى» از روحانيان مبارز در سال 1371 هجرى شمسي

« آيت الله اعرافى» از روحانيان مبارزو خستگى ناپذير انقلاب اسلامى در سال 1371 هجرى شمسي درگذشت. آيت الله

اعرافى درميد دنيا آمد. پدرش از فضلاى باتقوى ومومن بود و او را باپيروي ازقرآن مجيد تربيت كرد. آيت الله اعرافى پس از

پدرش، از محضر استادان ديگر بهره برد ومدتى در مشهد به فراگيرى علوم حوزوي پرداخت. وي ازدانش اديب نيشابورى هم بهره

بسيار برد و بعد از ورود آيت الله حائري يزدي به قم به اين شهر مهاجرت كرد و در نهايت پس از تحصيل مدارج عالي به

زادگاهش بازگشت. آيت الله اعرافى از روحانيان مبارز و متعهدي بود كه هميشه در مقابل ستمگريهاي رژيم پهلوي اعتراض

خود را آشكار مي كرد و در اوج اين مبارزات در سال 1356 شمسي بدست عوامل ساواك دستگير شد. او پس از پيروزي انقلاب

اسلامي در سمت امام جمعه ميبد به ادايى وظيفه ديني خويش پرداخت و در سال 1371 شمسي بعد از عمري خدمت و مبارزه

به رحمت حق پيوست.

كشوف يكي از قوانين الكتريسيته در سال 1733 ميلادي

« استفن گري » فيزيكدان انگليسي در سال 1733 ميلادي موفق به كشوف يكي از قوانين الكتريسيته شد. گري بعد از آزمائش

ها و تحقيق هاي فراوان ثابت كرد كه جريان برق معلول دوقطب مثبت و منفي است و چنانچه يكي از دوقطب موجود نباشد،

جريان برق برقرار نخواهد شد.

كشوف نفت مصنوعي در سال 1907 ميلادي

« نفت مصنوعي» كشوف شد. « جيمزيانگ» شيميدان انگليسي نخستين كسي بود كه توانست براي بدست آوردن مواد مولد

حرارت و انرژي به نفت مصنوعي دست يابد. او موفق شد كه از تقطير ذغال سنگ موادي شبويه نفت تهيه كند و از آن پس باني

صنعت نفت مصنوعي لقب گرفت. شايد توجه است كه جيمزيانگ مالك يك معدن بزرگ ذغال سنگ و يك آزمائشگاه كامل و

مجهز بود و به كمك همين ها موفق به كشوف نفت مصنوعي شد.

درگذشت «چستر كارلسون» مخترع دستگاه كپي در سال 1968 ميلادي

«چستر كارلسون» مخترع دستگاه كپي در سال 1968 ميلادي درگذشت. او اين دستگاه را به سال 1938 ميلادي اختراع كرد.

كارلسون در بخش ثبت يك كارگاه الكترونيكي كار مي كرد و دشواري تهيه رونوشت از نمونه هاي طرح ها، مشكلي عمده براي

وي محسوب مي شد. كارلسون اگر چه راه كارهاي گوناگوني را براي تكميل ماشين كپي در طول 4 سال بررسي كرد، تا سال

1940 ميلادي در كسب حمايت شركتها در توليد ماشين كپي ناموفق بود. تا اينكه در سال 1947 ميلادي شركت «هالويد»

از «رچستر» در نيويورك پروانه اين طرح را صادر كرد. اين شركت بعدها به «زيراكس» تغيير نام داد و نخستين دستگاه يا ماشين

كپي اين شركت به سال 1958 ميلادي توليد شد